

Spis treści

Wstęp do wydania pierwszego	9
Przedmowa do wydania trzeciego	11
Przedmowa do wydania czwartego	13
Część pierwsza	
OGÓLNE PROBLEMY TEORETYCZNE SEMANTYKI	15
Rozdział I. Wokół rozumienia pojęcia ‘znaczenie’	17
1. Filozoficzne koncepcje znaczenia	18
1.1. W kręgu szeroko rozumianej psychologii: znaczenie jako myśl	18
1.2. Znaczenie jako zachowanie: ujęcie behawioralne	20
1.3. Znaczenie jako przedmiot idealny: znaczenie intencjonalne	21
1.4. Ujęcie denotacyjno-konotacyjne: znaczenie jako przedmiot lub cechy przedmiotów	22
1.5. Znaczenie jako świadomość ekstensji i potoczna wiedza o obiektach (teoria Putnama)	24
1.6. Znaczenie (sens) jako związek między wyrażeniami	25
1.7. Znaczenie jako sposób użycia wyrażenia (rozumienie operacyjne)	26
2. Lingwistyczne koncepcje znaczenia	28
3. Znaczenie jako właściwość znaku	32
Rozdział II. Znaczenie jednostek systemu a znaczenie wypowiedzi (semantyka a pragmatyka)	35
1. Akt mowy i jego składniki	36
2. Odróżnienie znaczenia systemowego i pragmatycznego wypowiedzi	38
3. Systemowe wykładniki intencji wypowiedzi	42
4. Przedmiot semantyki: badanie znaczeń jednostek systemu	44
Rozdział III. Problemy teoretyczno-metodologiczne semantycznego opisu wyrażen językowych	46
1. Znaczenie leksykalne a znaczenie tekstowe	48
2. Granice między polisemią a monosemią	50
3. Typy znaczeń wariantowych (tekstowych)	52

4. Typy polisemii właściwej	55
5. Polisemia a homonimia	58
6. Problem tzw. znaczeń konotacyjnych (asocjacji)	60
7. Składnik emocjonalno-oceniający znaczeń wyrazów	63
8. Problem zapisu znaczenia	65

Rozdział IV. Współczesne teorie semantyczne	69
1. Semantyka w obrębie strukturalnej teorii języka: badanie pól semantycznych ...	70
2. Badania semantyczne w obrębie generatywnej teorii języka	73
2.1. Semantyka w teorii Chomsky'ego	75
2.2. Dalsza krytyka teorii Chomsky'ego	75
2.3. Główne idee semantyki generatywnej	77
3. Semantyka składnikowa	81
4. Model „Sens ↔ Tekst”	81
5. Teoria aktów mowy i badanie pragmatycznych znaczeń wypowiedzi	85
5.1. Austinowska teoria aktów mowy i teoria illokucji	85
5.2. Typy aktów mowy	87
5.3. Grice'a teoria znaczenia: pojęcie implikatury	88
6. Semantyka kognitywna: wersja klasyczna	90
6.1. Nowe spojrzenie na metaforę	92
6.2. Konstruowanie pojęć: profilowanie, figura i tło	93
6.3. Problemy kategoryzacji: rozmycie granic, pojęcie prototypu	94
6.4. Problemy polisemii: rodziny (sieci) znaczeń	96
7. Teoria integracji (stapiania) pojęć, tzw. teoria amalgamatów	97
7.1. Tworzenie znaczenia 'na żywo' (<i>on-line</i>)	98
7.2. Mechanizmy tworzenia amalgamatów pojęciowych	100
7.3. Amalgamaty w poezji i języku nauki	103

Część druga

SZCZEGÓŁOWE PROBLEMY SEMANTYCZNEGO OPISU ZDAŃ I JEDNOSTEK LEKSYKALNYCH	105
---	------------

Rozdział V. Ogólna charakterystyka struktury semantycznej zdania	107
1. Struktura predykatowo-argumentowa	109
2. Typy predykatów i podstawowe role semantyczne argumentów	112
3. Wyrażenia argumentowe	115
4. Modalność	115
5. Charakterystyka temporalna zdarzeń	116
6. Charakterystyka lokatyczna i inne składniki semantyczne wypowiedzi	116

Rozdział VI. Rozkład semantyczny predykatów	119
1. Źródła idei rozkładania znaczeń	119
2. Współczesne próby rozkładania predykatów	120
3. Typy składników semantycznych	123
4. Hierarchia składników semantycznych	125
5. Próba ogólnej klasyfikacji predykatów	126

Rozdział VII. Problemy referencji	132
1. Typy zdań ze względu na referencję (charakterystyka ogólna)	132
2. Zdania z referencją szczegółową określoną	135
3. Zdania z referencją szczegółową nieokreśloną	136
4. Zdania ogólne	138
5. Kwantyfikacja określeń czasu, miejsca i sposobu	139
6. Wprowadzanie negacji do zdań z kwantyfikatorami	140
7. Zdania niedookreślone referencyjnie	141
8. Wtórny system referencyjny: anafora	142
Rozdział VIII. Problemy modalności	144
1. Punkty dyskusyjne w kwestii modalności	144
2. Typy modalności: charakterystyka ogólna	147
3. Modalność intencjonalna	150
4. Modalność epistemiczna	155
5. Modalność deontyczna	157
6. Modalność wyrażana systemowo a klasyfikacja aktów mowy	159
Rozdział IX. Charakterystyka temporalna wypowiedzi	160
1. Czas jako kategoria zdarzeń	160
2. Informacje temporalne a modalność	161
3. Czas w wypowiedzeniach powiadamiających	162
4. Główne sposoby wyznaczania czasu zdarzeń	166
5. Wewnętrzna charakterystyka temporalna predykatów	167
Część trzecia	
POGRANICZA SEMANTYKI I PRAGMATYKI	169
Rozdział X. Informacje przekazywane przez wypowiedź niejawnie	171
1. Informacje przekazywane (uzyskiwane) pragmatycznie	171
2. Informacje sugerowane przez typ wypowiedzi (warunki właściwego użycia)	172
3. Informacje przekazywane systemowo przez części zdań poza asercją	173
4. Typy presupozycji leksykalnych	174
Rozdział XI. Badanie mechanizmów rozumienia wypowiedzi	177
1. Problem wiedzy o świecie: ramy interpretacyjne	178
2. Zasady wnioskowania (inferencji): teoria implikatur Grice'a i teoria relewancji Sperbera i Wilson	181
3. Aluzja, metafora, ironia	182
Rozdział XII. Pojęcie językowego obrazu świata i sposoby jego rekonstrukcji	188
1. Definicje językowego obrazu świata	189
2. Podstawy rekonstrukcji językowego obrazu świata	189
3. Analiza przykładu: językowy obraz ziemi	191
4. Aspekty porównawcze: badanie różnic w językowych obrazach świata	193

Uwagi końcowe	197
Bibliografia	200
Indeks nazwisk	211
Indeks rzeczowy	214